

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de done ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. n. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 99 ANULU XXI.

Sabiu, in 921 Decembre 1873.

tru celelalte parti ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. n. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. n.

Ministru Kerkapolyi si L. Tisza 'si deters demissiunea, ceea ce se primi de catre Maj. Sea pre langa espressionea recunoscintei pre inalte regesci pentru activitatea lor. Portfoiulu financiaru 'lu va purta ministru presedinte Slavy si celu alu comunicatiunei ministru de comertiu.

In siedinti'a dietei din 18 Dec. s'a terminatu desbaterea bug'etului; in 19 s'a inceputu desbaterea legi financiarie.

Partidele parlamentarie in diet'a Ungariei au inceputu a se cristalisa incatu'va. Sub conducerea lui Ghyczy a inceputu a se forma „partid'a media“ seu „centrale“. La ocaziunea votarei bug'etului partid'a media seu centrale a volatu pentru „trupele unguresci de linia“ alaturea cu partid'a lui Deak si n'a spriginitu propunerea stangei carea cerea ca in locu de „trupe unguresci de linia“ sa se dica: „armat'a ungara“.

In dilele din urma s'au mai adansu la partid'a cea noua siapte deputati din partid'a de a k i n a, dintre cari patru suntu deputati ardeleni, precum: Bela Mariasy, bar. Gabr. Keményi, Albertu Benedikty si I. Lonyay, fiulu fostulu ministru Melch. Lonyay.

Bazine va fi deportatu pre insula Margarit'a in apropierea porturilor provinciale. Aci are se petreca tempulu detinerii sele de 20 ani. Se spune ca de siguru, ca si famili'a lui se va stramuta pre acea insula. Altii dau cu socotel'a ca Bazine nu va implini 20 ani in inchisoria, ci vr'o amnestia lu va agratiu, seu vr'o lovire de statu 'lu va pune mai curendu seu mai tardiu in fruntea unei trope franceze.

In numerulu precedente amu publicatu not'a lui Raschid, prin care se contesta Romaniei dreptulu de a incheia tratate internationale; ieta ce cetimu in Debats dela 6 Decembre:

„Avenu sub ochii circular'a adresata de D. Boerescu, ministru afacerilor externe a Romaniei, catre reprezentantii puterilor garante la Bucuresci. Ea cuprinde o refutare a notei turce dela 24 Sept. prin care Raschid Pasia, ministru afacerilor externe alu Sublimei porti, sprijinindu-se pre tratatulu dela 1856, contesta guvernamentulu romanu dreptulu de a semnati tratate internationale. D. Boerescu canta a stabili ca principatela posedu acestu dreptu in puterea vecheloru capitulatiuni subserise de ele cu Turci'a in alu 15-lea si 16-lea secolu, si ca tratatulu de Parisu, departe de a infirma seu suprime acestu dreptu, l'a consacratu espresu. Totu asemene facu in conventiunile dela Parisu din 19 Augustu 1858. Aceste doue acte diplomatice nu au creatu imunitati contestate adl de Sublim'a porta; insa ele constatu esistentia si prescriu mentinerea lor sub garanti'a marilor Puteri. Asia dara, dreptulu principatelor de a subscrie tratate internationale in calitate de puteri autonome si distincte e afirmatu prin singurul faptu alu acelor vechi capitulatiuni. Fara acesta, cum aru fi pututu ele contracta intr'unu modu valabile cu Turci'a? Ele l'au exercitatu apoi constante in cursulu acestoru de pre urma seculi si chiaru destulu de desu de mai multi ani. Ele au incheiatu conventiuni pentru estradare, poste, telegrafu, drumuri de feru, navigatiuni, etc. cu diverse puteri, cu Rossi'a, Germani'a, Austri'a, cari de securu nu au creditu, ca contracteza cu necapabili. Mai multu inca ele au subseris cu Port'a chiaru, si mai cu seama cea de pre urma conventiune telegrafica cu dat'a din 16 Iuniu 1872, care porta semnator'a plenipotentiarulu principatelor romane ca reprezentandu unu statu distinctu si autonomu.“

Din muntii apuseni — in diu'a de santulu apostolu Andreiu.

Motto: De nu ne vomu cunosce erorile nu ne vomu sci indreptu.

Vre-o cati-va ani cari trecu preste noi, si ne lasara incarcati cu destule nefericiri, casionate parte de contrarii nostri, parte — si inca mare parte — de noi insine, de patimile nostre, credemu ca ne-au invetiatu bateru atat'a, ca sa cunoscemu ca acelea patimi nu ne aducu nici candu folose si nu au adusu nimerni, ci aceea ce au adosu, aducu si voru aduce catu voru duru suntu: certe, desinari, injurii si in urma anarhia in morala, in mijloculu careia se sdruncina ori si ce temelie pre carea cerea unu poporu a-si radma venitoriulu seu, se paralisedia tote nisintiele, se disgusta omenii de a persevera si se submiedia totu binele comunu ce l'amu mai pote spera.

Si cari suntu ore patimile nostre, pre cari le-amu pute cualifica de aducatorie de nefericiri? S'a auditu dicendu-se mai de multe ori, ca indiferentismulu, pre putien'a insufletire si altele mai multe, cari intru adeveru ca strica; s'a trecut in se vederea prea multu, si s'a criticatu prea putienu pasivitate de a ne strica unii pre altii, de a ne restorna si a ne teri noi pre noi prin tina fara nici o indurare; acest'a este patim'a cea mai principala, pentru carea suferu multu cauzele nostre nationale, politice si bisericesci. Si de unde vine placerea acest'a? din carne! ca si tote alte patimi; la noi pre usioru pote sa creda omulu, ca este o placere prefacuta in natura de a ne alesii unii pre altii, de a ne lovi si vatemu fara nici o crutare.

S'a iustu de aksioma dicerea: erorile nu trebuie a le cruti, sa le criticamu, sa le combatemu, ca sa ne indreptamu; din acesta aksioma s'a nascutu o procedura atatu de critica si combatenta, si s'a latitu o actiune atatu de necrutatoria, incatu ne dore anim'a candu privimu la ea; au inceputu omenii nostri a se esamenati, a se critica si a se demasca atatu de tare, incatu n'a mai ramasu nimic'a necombatutu, in modulu acest'a apoi s'a demonstratu reciproc cumca toti suntu rei si peccatosi, toti suntu vinovati si nu mai este nimenia bunu pana la unulu. S'a lovit in drept'a si in stanga, si s'au incordatu tote puterile pentru ca sa se strice unii pre altii, sa se discreditiedie, cu unu conventu s'a lucratu fara nici o crutare. S'au lasatu si neglijeatu cause sante, cesiuni folositorie, si cea mai insemnata parte din activitatea nationale s'a marginitu pre langa certe, persecutiuni si necrutare. Onore esceptiunei!

Ce a rezultatu din tote acestea vedemu, caci natuinea intriga si plange gresialele, vedendu-se ratacita pre unu terenu de certe si discordii; ce urmari voru ave inse acestea mai departe, putemu dice ca inca nu cunoscemu din propria esperintia, de ore-ce nu cunoscemu tempuri in cari activitatea nostra sa fia fostu atat'a de scalcicata, si astfelu nu cunoscemu nici urmari trecute cari aru pute sa se mai repetiesca; din combinatiuni inse si din exemplele altor'a putemu usioru veni la trist'a cunoscentia ca aceea ce va urma pana in fine din acesta tactica a nostra si din astfelu de lucruri, — nu va fi bunu, si nu va fi spre onorea nici spre fericirea nostra, nu va fi nici putere, nici vietia, ci va fi reu, reu dupa analogia casuriloru, reu dupa natur'a faptelor, reu dupa logica consecintieloru!

Cunoscemu noi ore cu totii bine unde amu ajunsu prin critica, combatere si necrutare? Amu disu, ca acesti vre-o cati-va ani cari trecu preste noi ne-au invetiatu ce-va.

De vomu dice, ca cunoscemu bine cu totii la ce ne-a adusu pasiunea de a ne strica unii pre altii, a ne restorna si teri prin tina noi pre noi fara nici o crutare, atunci trebuie sa ne infioramu catu ne-amu stricatu de multu, catu suntemu de rei, tre-

buie sa ne uimimu, vedendu ca nici unu patimasu nu voiesce sa se caiesca, nu voiesce sa se intorca dela reu la bine, cu tote ca vede catu de reu au lucratu si catu reu au casionatu; trebuie sa ne uimimu de unii omeni ai nostrii vedendu-i ca nu se parasescu de patimi si de peccate si nu mai simtiescu nici o mustrare si nici o durere pentru atatea certe, de vomu dice inse ca multi orbiti de patimile loru fiindu si inflacurati de o poita nemarginata, nu vedu si nu cunoscu unde ne-au adusu si unde suntemu, si din acesta cauza perseveredia in ceea apucata, atunci ne mai remane inca ce-va de speratu si ce-va de facutu in contr'a reului, ceea ce ne vomu si incera a face.

Amu ajunsu totu gradatu pana acolo unde multi dupa aksioma, „ca erorile nu trebuie a le cruti“ nu mai crutia nici o persoana, nu mai respectedia nici o virtute, nu mai tienu contu si nu se sfiescu de averea nimerni, ba nici de a loru chiaru, si nu mai simtiescu nici dorere pentru atat'a reu ce facu prin acest'a; au unu scopu, precum se vede, a discreditati pre toti si a face pre toti rei, nepriceputi, periculosi, si a-si insusi loru totu pretiulu, dorindu ca in mediloculu unei ruine mari facute de ei, sa pota straluci si a se mandri. Acestu felu de omeni ne-au adosu in discordia, in discreditu pre unii fatia de altii, ne-au facutu neputincosi, ne-au abatutu dela scopulu nostru impedecandu si pre altii de a lucra unde este lipsa, si ne-au vatematu multu nu numai onorea onoru persone demne si bine meritate, ci si onorea nationale, au produsu disgustulu si indiferentismulu si ne-au facutu sa regresamu in mai multe privintie.

De amu presupune ca acesti omeni cunoscu bine ce au facutu si ce facu, inse cu tote acestea nu le pasa, atunci aru trebui sa fia judecati forte aspru, de ore-ce inse credemu ca patimele nu-i lasa ca se veda adeverat'a realitate, pentru ca se recunosca ca acelea apucaturu nu suntu priviletindene cu placere, pentru ca se nu-si mai aroge, si se nu se mai laude cumca toti recunoscu de bine si drepte faptele loru, ci sa se descepte sa-si deschida ochii si sa veda cum critica si nu crutia erorile, — le marturisimu si le spunemu ca ne pare reu candu vedemu certele provenite din egoismulu si din ambitiunea de a se radica unii prin detrimentulu altor'a binemeritati; ne pare reu candu vedemu pre unii urgisindu pre altii, si aruncandu cu totu soiulu de lovituri asupra loru fara nici unu respectu catre adeveru, dreptate si interese comune bisericesci si nationale, precum s'au potutu vede acest'a de multe ori in multe moduri si forme, unde s'au petrecutu si se petreca lupte de portide, lupte dise de principii si de reforme, in fondu inse lupte personale de resbunare si restornari; ne pare reu de calumnia aruncate in fatia personeleloru bine meritate si onorate, de baljocuri de persecutiuni facute cu intentiuni smintite, precum se pote si s'a potutu acest'a observa pre de multe ori in tempulu nostru, in organele de publicitate, in cari multi se paru ca nu au altu scopu decatu sa-si desfasiure ipocrisia si reutatea animei fatia cu unele persone ce nu le placu de felu, seu despre cari cugeta ca le stau in calea ambitiunei loru, pre candu s'au potutu vede acest'a anumitu in diuariulu redigatu de dlu Babe siu, in carele au incaputu tote spressionile si epitelele cele mai uriciose aruncate acum asupra unor'a acum asupra altor'a barbati demni de stima. Cu deosebire in numitulu diuaru s'au petrecutu ca din sistema, calumnia si insinuari drastice fara de nici o reserva asupra vicariulu archidiecesanu, a parintelui Archimandritu Nicolau Pope'a, a carui merite pentru bisericu si poporu, nici insusi inimicii sei personali nu le potu ignora; pre langa acesta bine meritatu barbatu, s'a maltractatu mai totu cu asemenea maniera dejositoare pentru redactorulu „Albini“, si persoana parintelui M. Romanu, fostu vicariu si acum in presente Archipastoriu in episco-

pi'a Aradului. Asupra acestor barbati distinsi si stimati ai nostri a lovit dlu Babesiu si partizanii sei de aceeași categorie in modulu celu mai nerusinat, deformandu-le caracterulu loru celu cu multu mai nobilu decâtu ala calumniatoriloru si prezentandu-i publiculu cê nescari periculosi, sinucisi, omoriti si alte câte tôte necuviintie.

Aceste fapte petrecute in modu neomenosu se nu crêda dlu Babesiu si ai sei ca nu fostu aprobate din partea natiunei; nu! ele au fostu condamnate si despretioite impreuna cu autorulu loru celu nedrept; si cumca nu au fostu aprobate au trebuit sa recunôsca atunci cându votulu majoritâtiei sindului electoralu din Aradu i-a lovit prestea fatia, si le-a demustratu ca nu parintele Romanu va muri in sensulu si dorintia „Albinei“, ci ea este mai se mōra moraliceste insinuatorii, cari si-a pedutu de multu valōrea morala; asemenea se pōte convinge cumca nici insinuarile, si atacurile indreptate din partea unei tovarasie seu clice acum destulu de cunoscutu asupra parintelui sarchimandritu N. Pope'a, nu au fostu primite in altu modu, decâtu cã celelalte, — dēca va ascultã si va considerã vocea desaprobatōria a opiniunei publice.

Da, ne pare reu de tôte acestea si ne tienemu de datorintia a ne exprimã publicu acēst'a in interesulu concordiei ce atãt'a nē este de lipsa, si intru așperarea barbatiloru demni de mai multu respectu, pentru cari noi cã poporu trebuie sa ne interesãmu.

Se nu crêda nici unu patimasu ca prin clevețiri si insinuarî cã acea va potē sa instraineze iubirea poporulu de cãtra acei barbati cari au asudatu si asuda pentru poporu, pentru institutiunile nōstre: ii iubimu si ii stimãmu chiaru si in momentulu loru, ori cãtu voru sberã ômenii cei cu multe morale, si nu vomu suferi cã se fia calcati de speculanti, nu vomu permite cã se fia destituiti prin gurile rele. Se nu crêda nici aceea ca prin pacturi si prin politica antilegale, voru isbuti a infrãnge vointia poporulu, voru ajunge a seduce convingerea majoritâtiei.

Este adevratu ca trebuie criticate erorile, inse nu acēst'a sa ne fia scopulu, adeca a criticã si a nu crutiã, si nici sa nu lovimu onōrea nimeni cu neadeveruri si cu scopu de alu defaimã; este adevratu si acea ca discussiunea si chiaru lupt'a pentru principii e de lipsa, inse ori ce lupta a nōstra trebuie sa-si aiba unu scopu, ce privesce binele comunu; cugeta inse atari ômeni, cari facu discordia, ca prin acēst'a se lupta pentru comunu? de cugeta acēst'a atunci cugeta reu. De alta parte ori ce lupta trebuie sa fia nobila, trebuie se fia . . . in modu loialu si onorificu; chiaru inimicu cu inimicu trebuie sa se arete loialu si cu crutiare, cu atãt'a mai vertosu lupta pentru principii si binele comunu intre frati, intre fiii unei mame, lupta carea trebuie sa aiba caracterulu, nu alu inimiticiei, nu alu relei vointie, ci alu buneii vointie si alu luminãrei reciproce, — trebuie sa fia loiala, nobila si cu crutiare, trebuie se fia insuflita de scopulu binelui si alu progresulu de simpatia, stima si bunavointia reciproca.

Numai prin acēst'a vomu ajunge la fructe, numai in modulu acēst'a vomu progresã, ne vomu luminã ne vomu intari si ne vomu creã viētia nōua.

Deci dēca doriti si voiti fericirea nōstra — ceea ce credemu cu totii, — aveti destule lucruri cari ve ceru tempulu celu scumpu; apropiative mai bine unii de altii, apropiati-ve mai tare si de noi, invetiati-ne ce sa facemu, cum sa ne cumpanimu cã sa ne radicãmu la o alta stare, cum sa ne interesãmu de scōlele nōstre, de biserica si de venitorulu nostru, cum sa ne așperãmu de relele cari se gramadescu asupra capulu nostru si allele ce sciti d-vōstra ca suntu bune cã sa ne bucurãmu si sa ne consolãmu. Lasati dara patim'a de a ve stricã!

Mai multi din poporu.

Diet'a Ungariei.

Pe s't'a 13 Decembre n. Presedintele Bittó, deschide cas'a reprezentatoriloru la 10 ore.

Pre fotoliurile ministeriali se afla: Szapary, Tiszza, Pauler, Szende, Trefort, Kerkapoly, si contele Zichy.

Cã notari fungēza: Wachter, Huszár, Alg. Beöthy.

Dupa autenticãrea protocolulu din siediint'a trecuta se predau petitiunile sosite dela jurisdicțiuni si petitiunile private prezentate de St. Domahidy, Carolu Stoll, C. Madas, C. Bobory, Iul Györfy, G. Varady comisiunei petitiunarie.

Presidiulu anuncie, ca deputatulu St. Kuhnka a reposatu. Cas'a decide a dá spressiune condolentiei sele la protocolu.

Deputatulu alesu in Schemnitz Boldizsar si-a prezentatu protocolulu de alegere, acēst'a se predã comisiunei verificatorie permanente.

Dupa acēst'a se face cunoscutu rezultatulu alegeriloru din siediint'a din urma. S'au alesu:

in comisiunea pentru afacerile silvanisti ce din Nasedu: Lud. Papp cu 171, Sam. Ghyczy cu 176, E. Simonyi cu 169, P. Daniel cu 156 si P. Király cu 150 voturi;

in comisiunea justitiei: Ferd. Horanszky cu 230, Lud. Horváth cu 229, Em. Hodossy cu 228, Et. Matolay cu 227, Em. Vargics cu 225, Eng. Hammersberg cu 224, Lud. Horváth cu 224, Béla Perczel cu 221, Mich. Gaal cu 223, Fr. Eitel cu 221, Iul. Steiger cu 221, Iul. Toszt cu 219, P. Matuska cu 216, Andreas Schmausz cu 213 si Ad. Lazaru cu 162 voturi.

Lud. Papp dechiara, ca de ore-ce membrii alesi in comisiunile amintite au fostu propusi de partidele singoratiche, densulu inse nu apartiene acelei partide, carea l'a candidat de membru in comisiunea pentru afacerile silvanistice din Nasedu nu pōte primi alegerea.

Asemenea se dechiara Eug. Hammerberg in numele seu si alu lui Ferd. Horanszky.

Casa 'si manifestēza in strigãri viue vointia, cã alesii sa remana membri ai comisiuniloru respective.

Presedintele enuncie acēst'a cã conclusu.

Contele F. Haller indrepta cãtra ministrulu de comunicatiune interpelatiunea: Are ministrulu scire despre aceea, ca mai multora locnitoru din Sighisior'a care au claditu o parte din drumulu de tiera Mediasiu — Sabinu si o au predato dejã inainte cu patru ani comericiulu, nu li s'au solvit in cautia si o parte din speșele lor? si are ministrulu de cugetu a multiamii pre numitii claditori?

Ministrulu de comunicatiune Tiszza dechiara, ca a introdusu in acēsta afacere cercetarea si sperēza, ca interesantii voru primi in deplin'a rezolvire a obiectulu chiarificarea meritōria.

Contele F. Haller se multiamesce de o camdata cu responsulu primitu.

Cas'a ia acestu responsu spre sciintia.

C. Bobory indrepta cãtra ministrulu pentru așperarea terei intrebarea, ca e densulu aplicatu a mediloci pre cale legale, — cã pâna ce se voru regulã definitivu afacerile de casernare — sa se dea acelor'a, cari suferu paguba prin prea dēs'a incuarterare a militariloru, o justa despagubire?

Ministrulu pentru așperarea terei, Szende promite ca cu privire la acēst'a va face inca in decursulu acestei sesiuni proiectele sele, pâna atunci se rōga pentru pacientia.

Bobory e multiamitu cu responsulu primitu dela ministru.

Cas'a ia spre sciintia acestu responsu.

Ministrulu pentru așperarea terei Szende presenta raportulu cerutu de comisiunea centrale la proiectulu de lege asupra contingentulu de recruti pre anul 1874. Raportulu e dejã tiparitu si impartitu. —

Referintele Lad. Szögyenyi raportēza in numele comisiunei verificatorie permanente, ca acēst'a a aflatu protocolulu de alegere alu deputatulu alesu in Komarom Col. Ghyczy in ordine buna si ca l'au verificatu pre lângã rezervarea indatinata a unui terminu de 30 zile pentru insinuarea protestelor. (Lungu si viu aplausu in drēpt'a.)

Col. Széll presenta raportulu comisiunei financiale asupra proiectelor de legi privitorie la creditulu decursivu pentru arogatiunile comune pro 1873.

la sumele adause pentru membrii pensiunati din gard'a arceriloru,

la creditulu decursivu alu ministrulu de financia,

la creditulu decursivu pentru erogatiunile comune pro 1872,

la superflusulu drumuriloru industriali gōmōriane si

la creditulu decursivu pentru inchirierea localitatiloru pentru spitale militare.

Aceste rapōrte se voru pune sub tipariu si se voru luã la pertractare in sectiuni impreuna cu proiectele de legi respective.

Referintele And. Schmaus presenta raportulu comisiunei centrale asupra proiectulu de lege relativu la sustinerea mai departe a prescrișelor de dreptu cari atingu afacerile financiale.

Referintele Col. Rádó presentã raportulu comisiunei economice asupra bugetulu camerei pre lun'a lui Decembre.

Tôte acestea bucãti se voru pune sub pressa.

Dupa acestea vinu la ordinea dilei petitiunile cuprinse in list'a 28 si 29. Cã referinte fungēza Ant. Molnár. Tôte petitiunile se predau ministriloru respectivi. O scurta desbatere a avutu loeu numai asupra petitiunei mai multoru reuniuni invetiatoresci, cari pretindu modificatiunea articulu de lege XXXVII: (legea instructiunei poporale). Comisiunea propune transpunerea petitiunei la ministru de instructiune.

Dem. Bónceiu face propunerea, cã petitiunea sa se predee ministrulu de instructiune cu acea adaugere, cã acēst'a sa presenteze casei inca in decursulu acestei sesiuni o lege modificata pentru instructiunea poporulu.

La votare s'au primitu propunerea comisiunei petitiunarie, pentru carea votēza partid'a deakiana si cea centrale.

Urmēdia pertractarea proiectelor de legi militare. Referintele comisiune centrale e Aug. Pulsky.

Proiectele de legi relative la inmultirea batalioniloru de honvedi si la modificatiunea contingentulu ce cade pre Ungari'a in urm'a provincialisãrei confiniulu militarulu se primescu fãra desbatere.

La pertractarea proiectulu de lege relativu la contingentulu de recruti pentru trupele de linia ungarie si pentru marina, propune G. Varady, cã sa se puna in locu de „trupele de linia ungarie“ „armat'a ungarã“. Acēst'a modificatiune, continua oratorulu, trebuie acceptata cu atãtu mai tare cu cãtu concessiunea armatei ungarie unu din §§. fundamentali ai legi de complanare. Nmene nu va impuã propunetoriloru, ca facu opozițiune contr'a legi din 1867. Dēca se sustienē dela inceputu amēsuratu determinatiunei legi espressione armat'a ungarã, atunci s'aru fi potatu face crutiãri mari, poterea armatei s'aru fi potatu ridicã. Dela primirea modificatiunei va aternã primirea legi din partea partidei sele la a trei'a celire.

Aleca Csánády in urm'a principiiloru sele nu pōte acceptã nimicu, ce stã in legatura cu condamnabil'a complanare. Densulu voiesce sa lucre intre marginile legi contr'a complanãri si macaru de aru si cadē corōn'a imperiale austriace de pre capulu regelui din Ungari'a. (Viua contradicțiune in drēpt'a.)

Referintele Pulsky vorbesce pentru acceptarea titulu din proiectulu de lege intrebuintiatu de mai multi ani.

Al. Csiky nu votēza nici macaru pentru unu recrutu singuru. (Haritate).

Proiectulu de lege dupa acēst'a se primesce de basa la desbaterea speciale. In decursulu desbaterei speciale Varady aduce iēra propunerea sea de modificatiune la § 1.

Ministrulu pentru așperarea terei Szende dechiara, ca titulu recomandat de comisiunea centrale e in intielesulu legi celu mai nimeritu.

La votare se radica partid'a deakiana si cea centrale pentru titulu originalu. (Freneticu eljen in drēpt'a.)

Proiectulu de lege relativu la eserciarea in arme a junimei studiōse, la propunerea comisiunei centrale se predã ministrulu de instructiune.

Urmēdia proiectulu de lege asupra scurgere. apeloru inchise in zagasu. Referinte e E. Danielu.

Se incinge o desbatere mai lunga asupra mai multoru propuneri pentru modificatiuni stilarice. Propunerea lui Col. Tiszza, cã sa se puna unu §-fu nou dupa §-fulu 7 se predã la propunerea ministrulu de comunicatiune comisiunei centrale spre aprobare, asemenea o propunere a baronulu Lad. Simonyi la §. 14 si o propunere alu G. Molnár la § 15. Ceia-lalti §§ fi ii primesce cas'a cu putiene modificatiuni stilarice. Presedintele anuncie, ca deputatulu Col. Ghyczy s'a datu sectiunei I.

Presedintele incheia siediint'a, punendu la ordinea dilei pre siediint'a urmatoriã carea se va tienē Luni la 10 ore desbaterea budgetulu.

Ign. Helffi observa, ca acēst'a nu se pōte templã pâna ce nu va responde ministrulu presedinte interpelatiunea lui Tiszza.

Presedintele: Conclusulu e dejã enunciatu si cu acēst'a siediint'a s'a terminatu la 1/2, 2 ore d. a.

Publicarea protocōleloru a cãrtiloru funduarie in Transilvania.

E d i c t u.

Despre publicarea cãrtiloru funduarie pregatite respective suscepute in comunele tienãtore de sedri'a

judecatorésca din F a g a r a s i u impartite judecatoriei cercuale de acolo : in comunele tienatôre de sedri'a judecatorésca din M u r e s i u - V a s i a r h e i u impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din H a t i e g u , impartite judecatoriei cercuale din P u i luându afara comun'a Riuberbatu ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din S i g h i s i ó r ' a , impartite judecatorieloru din Cohalmu si Cincumare, luându afara comun'a Bruiu din cercula judecatorésca alu Cincului-mare ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din B r a s i o v u , impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din M e d i a s i u , impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y , impartite judecatorieloru cercuale din Székely Keresztur si Székely-Udvarhely : in comunele tienatôre de sedri'a judecatorésca din S a b i i u , impartite judecatoriei cercuale din S a b e s i u , luându afara comunele Lancremu, Peterfalau, si Singagu ! in fine in comun'a Gyerő-Vásárheiu tienatôre de sedria judecatorésca din C l u s i u , impartita judecatoriei cercuale de acolo.

In urm'a ordinationei inaltului ministeriu r. ung. de justitia d. d. 16 Noemyrie 1873 Nr. 35,457 in privinta mentionatelor operate de carti funduarie se facu cunoscuta urmatoarele :

I

Localizarea pentru introducerea cartilor funduarie este pre deplinu terminata :

a) In comunele sedriei judecatorésca din F a g a r a s i u tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Arpasiulu de josu, Porumbaculu de josu, Sambat'a de josu, Ucia de josu, Vistea de josu, Besienbacu, Betlehemu, Braza, Desiani, Dragusia, Dridifu, Felmer'a, Arpasiulu de susu, Porombaculu de susu, Ucia de susu, Vistea de susu, Sambat'a de susu cu partile ei, Feldiőr'a, Galatiu, Halmagiu, Hiseni, Hurez, Iaás, Ileni, Calboru, Chirtiu, Berivoiulu micu, Voivodeni micu, Copaciulu, Corbi, Lis'a, Ludisoru; Luti'a, Margineni, Voivodeni mare, Berivoiulu mare, Netote, Opr'a-Chertisóre, Pósiört'a, Reusioru, Rucaru, Sabesiu, Sescioru, Scoreiu, Son'a, Strej'a-Chertisóre, Serata, Sevestreni, Teleki si Vaidarece si Voil'a.

b) In comunele sedriei judecatorésca din M u r e s i u - V a s i a r h e i u tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Agard, Akosfalva, Bozs, Csej, Cserefalva, Csiba, Csitt-Szent-Ivan, Csóka, Egerszeg, Fele, Pintahaza, Polyfalva, Galambod, Göcs, Harczo, Hagymás-Bodon, Hidvég, Ilenczfalva, Iklánd, Jedd, Kásl, Kakasd, Káposztás-Szent-Miklós, Kebele, Kebele-Szent-Ivan, Kisfalud, Kis Görgeny, Koronka, Lörinczfalva, Lukafalva, Malomfalva, Maros-Keresztur, Maros-Szt-György, Maros-Szent-Anna, Maros-Szent-Király, Madgyesfalva, Mező-Csávás, Mező-Kövesd, Mező-Ménés, Nagy-Ernye, Názánfalva, Nyárádló, Nyárad-Karácsonfalva Panit, Remeteszeg, Szabad, Somosd, Székes, Szent-Benedek, Tófalva, Udvarfalva Vaja si Várhegy.

c) In comunele sedriei judecatorésca din H a t i e g u tienatôre de judecatoria cercuale din P u i , luându afara comun'a Riuberbatu pentru comasaria intreprinsa, adeca in comunele : Borbatenii din josu cu Iscrani, Selasiulu de josu, Baiesdi, Baniti'a, Riulu-albu, Selasiulu din susu, Valea Iopolui, Regyer, Füzésd, Borbatenii de susu, Galatiu, Hegyalja, Livadi'a, Hobicza, Hobicza-Urikány, Campului neagu, Crivadia, Barulu micu, Coroiesdu, Ohab'a de piatra, Livezeni, Lupeni, Merisioru, Maciesdi, Malajiesdi, Mező-Livadia, Macsesd-Paroseni, Barulu mare, Nucsiór'a, Sibisielu, Ohab'a-Ponorului, Paros-Pestere, Petrili'a, Petroseni-Dilsa, Petrosu, Ponoru, Poi, Rusioru, Serelu, Corosdani, Vaideii-Vulcanului, Uricu, si Vaidei.

d) In comunele sedriei judecatorésca din S i g h i s i ó r ' a , tienatôre de judecatoria cercuale din Cohalmu, adeca in comunele : Racosiulu de josu, Bogat'a, Dráuso, Debea, Usieri, Stén'a, Hevizu, Fontán'a, Homrodu, Catia, Crihalm'a, Coboru, Cohalmu, Lofnicu, Deisiór'a, Mateiesiu, Merchiasia, Moh'a, Tecusulu român, Palosiu, Sibert, Chisieriu, Tecusulu sasescu, Ungr'a, Voldorf, si Siomboru ambe partile.

e) In comunele sedriei judecatorésca din S i g h i s i ó r ' a , tienatôre de judecatoria cercuale in Cinculu-mare, luându afara comun'a Bruiu pentru comasaria intreprinsa, adeca in comunele : Barcutu, Boholtiu, Seligstat, Ghierdealu, Iacobeni, Cincusioru,

Sinlimberg, Sanmartinu, Merghindelu, Valea-tresti, Cinculu-mare, Toarel'a, Prostea, Rui'a, Siarosiu, Hundrubechiu, Vasendu si Noistad.

f) In comunele judecatorésca din B r a s i o v u , tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Apati'a, Bodu, Cotlea, Feldiőr'a, Helchiu, Christeanu, Chrisb'a Presmeru, Risnovu, Hermanu, Maierusiu, Sanpetru, Nou, Rotbacu, Ghimbachiu, si Volcana.

g) In comunele sedriei judecatorésca din M e d i a s i u , tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Ghiscas'a de josu, Apatfaleu, Frua, Blasiucu, Vormlocu, Giertanu, Bogaciu, Bui'a, Birghisiu, Buzu, Dorlosu, Agerbici, Atielu, Bazn'a, Ghiscas'a de susu, Hasiagu, Kaltwasser, Mingindale, Sten'a, Copsi'a-mica, Seic'a-mica, Prostea-mica, Curciu, Kövesd, Magarei, Mordesiu, Martafaleu, Motesdorfu, Boart'a, Mosn'a, Sieic'a-mare, Prostea-mare, Copsi'a-mare, Nemsia, Igidorfulu românescu, Brateu, Petrifaleu, Poncea, Richisdorfu, Rovasu, Saldorfu, Salcou, Soala, Alm'a, Igidorfulu sasescu, Vasendu, Dupusdorfu, Vecerdu, Velcu si Zlaen'a.

h) In comunele sedriei judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y tienatôre de judecatoria cercuale din Székely-Keresztur, adeca in comunele : Agyagfalva, Alsó-Boldogasszonyfalva, Alsó-Siménfalva, Bethfalva, Csekefalva, Derzs, Décsfalva, Dobo, Fiátfalva, Gagy, Kadács, Keresztur, Kereszturfalva cu Timafalva, Kis-Galambfalva, Kis-Kede, Kis-Solyos, Kobáth-Demeterfalva, Magyar-Andrásfalva, Magyar-Hidegkut, MagyarZsákod, Magyaros, Matisfalva, Medesér, Mozsna, Nagy-Galambfalva, Nagy-Kede, Nagy Solyos, Oláh-Andrásfalva, Oláh-Zsákod, Oláh-Hidegkut, Rugonfalva, Sárd, Szent-Abrahám, Szent-Erzsébet, Szent-Biklós, Uj-Székely si Vágás.

i) In comunele sedriei judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Abásfalva, Abrahámfalva, Almás, Árvátfalva, Alsó- és Felső-Benczéd, Bagy, Bethlenfalva, Beta, Bikafalva, Bögöz, Dálya, Ege, Fancsal, Farczad, Farkaslaka, Felső-Boldogasszonyfalva, Fenyéd, Gyepes, Homorod-Keményfalva, Hodgya, Jánosfalva, Jásfalva, Kadicsfalva, Kányád, Képolnás-Olahfalu, Karácsonfalva, Küküllő, -Keményfalva, Kénos, Kecsed, Kisfalud, Lengyelfalva, Lokod, Lövéte, Malomfalva, Márcfalva, Miklósfalva, Orczfalva, Oklánd, Oroszhegy, Pálfalva, Patakfalva, Petek, Recsenyéd, Remete, Sandorfalva, Sükö, Szent-Egyházas-Olahfalu, Szent-Király, Szt-László, Szent-Lélek, Szent-Márton, Szent-Mihály, Szent-Pál, Szent-Péter, Szent-Samás, Szombatfalva, Töbod, Ufalu, Úike, Városfalva si Zetelaka.

k) in comunele sedriei judecatorésca din S a b i i u tienatôre de judecatoria cercuale din S e b e s i u , luându afara comunele Lancremu, Peterfaleu, si Singagu, adeca in comunele : Dealu, Căcov'a, Capolna, Calnicu, Cutu, Lazu, Lomani, Pianulu din susu, Rehou, Rechit'a, Sascioru, Pianulu de josu, Sibisielu si Strugari, in fine

l) in comun'a Gyerő Vasiarheiu tienatôre de sedri'a judecatorésca din C l u s i u , impartita judecatoriei cercuale de acolo.

Cartile funduarie pre deplinu terminate a comuneloru mentionate, dimpreuna cu registrele parcelarie de posesiune, si desemnulu liuimenteloru de acelea tienatôre se voru transpune dela 1 Ianuarie 1874 la oficialele de carti funduarie ordinate langa judecatoriile mentionate sub II. unde a le vedé ori cui e permis in orele oficióse.

II.

Afacerile de carti funduarie le prevede :

1) sedri'a judecatorésca din F a g a r a s i u pentru comunele enumerate sub I. a).

2) sedri'a judecatorésca din M u r e s i u - O s i ó r h e i u pentru comunele enumerate sub I. b).

3) sedri'a judecatorésca din H a t i e g u pentru comunele enumerate sub I. c).

4) sedri'a judecatorésca din S i g h i s i ó r ' a pentru comunele enumerate sub I. d) si e)

5) sedri'a judecatorésca din B r a s i o v u pentru comunele enumerate sub I. f).

6) sedri'a judecatorésca din M e d i a s i u pentru comunele enumerate sub I. g).

7) sedri'a judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y pentru comunele enumerate sub I. h) si i).

8) judecatoria cercuale din S e b e s i u in puternicita cu afacerile in trebile cartilor funduarie pentru comunele enumerate sub I. k), in fine.

9) sedri'a judecatorésca din C l u s i u pentru comun'a enumerata sub I. l).

III.

Cu privirea la trebile si afacerile oficióse, cari se voru incepe cu 1 Ianuarie 1874 la fia-care din judecatoriile susu insemnate se emitu urmatoarele convocatiuni si dispositiuni :

1) Se provóca tóte persónele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autentificării protocoletoru cartilor funduarie, séu celu putienu castigatu inca inainte de 1 Ianuarie 1874 credu ca potu se pretinda vre-o indreptare, intregire, descriere, adaugere, séu stramutare in protocoletu cartilor funduarie, fia in privinta compunerei corpului funduaru séu a relationiloru de posesiune intabulate : cá aceste pretensiuni pána i n c l u s i v e l a 31 Augustu 1874 cu atátu mai vertosu sa le insinuedie, cu cátu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeiulu inscrieriloru cuprinse in protocoletu funduarie, incependu dela 1 Ianuarie 1874 va castigá cu credintia buna alte drepturi tabularie, nu se voru luá mai multu in consideratiune.

Acésta insinuare are a se intinde pre tóte drepturile de posesiune inca necuprinse in protocoletu funduarie, fára deosebire, ca óre acele in cartile vechi esite séu neesite din usu, ori in fasciuni funduarie séu alte carti, foi si registre suntu cuprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privinta transcrierii de posesiune a vre-unui bunu castigatu rugare la vre-o judecatoria, si judecatori'a a decisu asupra acestei instantie, ori ba.

Deci indetorierea spre insinuare cade mai alesu pre tóte acele persóne, ale cároru drepturi de posesiune la comisiunea localisării nici prin sine, nici prin reprezentanti denumiti de comisiune s'au adusu in valóre ; séu cari nu au fostu in stare dupa regulele localisării a-si legitimá afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de composesiune in contr'a posesorului facticu aflatu prin comisiune si inscriu in protocoletu funduarie ; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in protocoletu funduarie séu in protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2) Mai departe tóte persónele cari :

a) Pre realitátele inscise in protocoletu funduarie dupa detiermurirea pre inaltei patente de aviticitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, séu cároru :

b) dupa otarirea aceleasi patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptului de rescumperare pemnorale prin acést'a se provóca aceste pretensiuni pána celu multu la 31 Augustu 1874 inclusive, spre incungiurarea armáriloru de dreptu amintite mai insusu sub punctulu 1-ii, ale insinuá, si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduaru, séu dreptulu recastigatu prin calea legale spre strapunere in acel'asi ; iera in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine inca, spre insemnare in protocolulu funduaru a-lu legitimá cu documinte autentice.

3) Asemenea tóte persónele, cari pre bunurile nemiscatóre improcolate, séu si-au cascigatu dreptu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari si adnotaciuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, séu pána la 1-a Ianuarie 1874 inca 'si voru cascigá, se provóca, aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in fóia sarcineloru corpuriloru funduarie pána celu multu 31 Decembrie 1874, i n c l u s i v e cu atátu mai siguru ale insinuá, cu cátu din contra dreptulu prioritátei cascigate mai inainte si-lu voru perde ; pre cándu din contra facendu insinuaré la tempu covenitu, drepturile de antaietate cascigatu pána la 1-a Ianuarie 1874, i voru rămáné in valóre fatia si cu acei cascigatori si creditori ipotecari noi, cari au cascigatu dreptu de proprietate séu de pemnu dupa diu'a acum mentionata.

4) Acelea pretensiuni, care se basedie pre deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iunie 1854 edata in fóia de legi imperiale, bucatá LV. Nr. 151 suntu eschise dela provocárilu edictale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractárilu obicinuite in urm'a edicteloru fára deosebire, fia acele in protocoletu de localisare prenotate, ori ba.

5) Terminii edictali prescrii in alinielu precedinti, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori inoie de procesu.

6. Publicatele protocoletu funduarie se voru considerá si conduce dela 1-a Ianuarie 1874 incependu cá carti funduarie conformu § 321 din codicea civilu generalu ; deci incependu dela diu'a

mentionată, drepturi nouă de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupra bunurilor nemiscătoare introduse în ele, se voru potă castigă și transferi asupra altor'a, precum și a se șterge numai prin intabulare legală în acele carti, fără de a derogă înse pretensiunile asupra acestor bunuri nemiscătoare mai înainte castigate, insinuate și legitimate în terminulu edictale.

7. Prescriptele, după cari voru avé de a se îndreptă partile și judecătoriele la împlinirea și executarea treburilor și afacerilor oficiose, însemnate în acestu edictu, sunt cuprinse în procesur'a transilvană pentru cartile funduarie, emisă cu ordinațiunea ministerului de justiția d'no. 5 Febr. 1870 (Arhivulu ordinațiunilor, anul 1870 fasciura I. și II.)

8. Acei creditori, cari prin ore-careă transcriere aru suferi stricături cu privire la prioritătea pretensiunilor lor transcrise sau transcriende, esepțiunile și fatia cu un'a a treia persoană le potă realiză încă în siese luni după terminulu desptu în punctulu 3. — adeca până la finitululu lunii Iunie 1875 referéscă-se acele esepțiuni la validitatea pretensiunilor, la încetarea, ori prioritătea lor. — După decurgerea acestui terminu, fatia cu o a treia persoană nu se voru mai potă realiză asemene esepțiuni.

8. Judecătoriele indicate sub II. în afacerile loru voru întrebuintă sigilulu judecătoriei respective.

C l u s i u, 21 Novembre 1873.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transilvania

R i p o a de josu 26 Novem. 1873.

Crederé magnum compendium et nullus labor.

(Urmare din nr. tr.)

În fine legea e lege, carea multamita lui Ddieu nu lasă că să ni se mai infigă outfitulu în inima fără că să fim îndreptățiți a ne așera.

Ce va fi în urm'a investigațiunei, vomu vedé.

Cătu despre proselitismu, credu că va fi destulu, și deca nu va fi destulu viitorulu cu acte și date autentice va așera mai lamuritu.

Sa venim acum și la scôla.

Ce e dreptu și eu amu auditu nu dela I. P. ci dela altii, vorbindu-se multe atâtă despre d-tă, câtă și despre P. Ppu Crisianu, dară nu pré amu datina a pune pondu pre vorbe în cari nu sum siguru, și de aceea nu-le amintescu. Ponu însă pre apte dovedite.

D-tă numesci, într'unu limbagiu minunatu pre corespondentele I. P. calumniatoriu impertinentu.

Departé de a-ti dá astfelu de epitețe delicate, sa nu te superi căci voiu așera retacirea d-tale în aceea ce ne privește scôla noastră reciprocă.

D-tă dici, că scôla gr. cath. emuléza, bă dora și întrece pre cea gr. or., că princi delă scôla noastră l'a capetulu anulului abiă știu rogaciunile.

Că sa-ti așera neadeverulu propoveditulu de d-tă, fie-mi permisă a me servi de anul trecut și anulurg. scol.

În anul trecut, la finea sem. I. inveliatoriulu (I. P.) a asternutulu inspectorulu teme scripturistice ale pruncilor delă scôla noastră, cari în numeru imbucuratori arăta destulu de chiară că d-tă nu vorbesci adeverulu, și pre cari deca ai dori sa le vedi și sa te convingi așiu fi în stare a ti-le așera, căci se află la archivulu pppescu.

În semestrulu alu doilea pre la finea lui Maju, inv. I. P. arăta că din caus'a d-vôstra princi au încetatu a cercetă scôla, căci d-vôstra ati închis'o delă Pasci, și voindu a constringe pre parinti că sa-i trimită la scôla, ameninția că voru trece la uniti, fiindu acola libertate.

Eră datorint'a inspectoratulu că sa pasiésca numai decătu în acăta causă, dară din consideratiune că tempulu eră înaintatu, capetulu anulului scol., apoi cantându multă la congresulu d-vôstra scolastică și decisionile lui din acestu anu, și din consideratiune că sa nu ne mai scie lomea, a aflatu și de ocamdată a tacutu.

În anul acest'a, sa nu-ti cada greu deca-ti sponu adeverulu, însuși amu cercetatu scôla noastră din Ibanesci că delegatu din partea inspectoratulu districtualu scol. și éta ce amu aflatu:

În 16 Octobru, înșotitu de Par. Chirilă Folea și directorele scol. din Ibanesci împreună cu mai multi crestini de acolo, mergându în scôla noastră

am aflatu preste 90 copii. Amu ascultatu la propunerile și întrebările inveliatoriulu din diferite obiecte de inveliamentu, și amu așera mângaiatu.

În 13 Novembre amu mersu asemenea cu numittii preoti și mai multi din poporu, s'au ascultatu propunerile, s'au provocatu diferiti prunci de diferite etăți, și respunsurile lor au fostu multiamitorie. Însuși amu provocatu pre ore căti-va cari au lucratu teme din computu la tablă. Amu întrebatu din cetitu, istoria, computu s. a. și-ti aducă de martori pre susu numittii că sa te convingi că nu la capetulu anulului, ci la începutulu lui princi delă scôla noastră cea defaimată știu altu-șeva afara de rugaciuni. Deca totuși nu vei voi a crede ti este deschă usă delă scôla noastră, potșese și te convinge de totu ce așerezu.

Scôla noastră și cu a d-vôstra este totu sub unu coperementu.

Cândă amu fostu pentru prim'a dată n'amu intratu în scôla d-vôstra, dară altii mi-au spus că suntu întrens'a 2 șiu 3 prunci, cari faeu gimnastica de vesminte, iera inveliatoriulu cine scie unde va fi. A două ora mi amu luat libertate a intră în scôla d-vôstra cea laudată, pre careă d-vôstra în contra conclusulu congresulu d-vôstre scol. o sustieneti și ve declaratu că o veti susținé — din zelulu celu cătra cultura, și éta ce amu aflatu: în scôla nici inveliatoriu, nici copii, eră însă o tablă, două scaune, și 2 șiu 3 tabele de litere, cari tôte la olaltă sunt laudatele recușite necesarii de inveliamentu. Ce e dreptu pre afara amu veditu unu pruncu de scôla de ai d-vôstra, carele pre semne se urise a-si așteptă colegii și pre inveliatoriulu și așia esise sa se jôce singuru.

Acést'a ve este scôla din anul acest'a, carea emuléza, bă și întrece pre cea gr. orient. Cum a fostu în anul trecut, ne potendu servi cu date, voru spune altii deca voru voi.

Că d-vôstra nu șitti pre parinti a și tramite princi la scôla, rogu pre d-lu notariu cerc. Andreiu Popu, sa binevoiescă însuși a ve documentă, că unulu ce se intereséza de acăta causă șanta, și cartele v'a provocatu, că conformu legi sa-i predati list'a de lenevire, l'a ce d-vôstra ia-ti întorsu dosulu — după cătu sciu eu.

Cătu despre împedecarea realizării proiectelor pentru îmbunătățirea stărei preotiesci și școlare, ne vomu intalni credu de alta dată, cândă vomu mai vorbi.

Simeonu Popescu.

(Urmare și fine.)

La punctulu 1-uu 'mi iau libertate a-ti răspunde, că numai d-vôstra sunteti așia de nemernici în Sibotu — încătu nu a-ti veditu până acum materialulu adunatu pre sém'a scôlei celei noue edificande, apoi pentru ce nu amu începutu la lucru, e caus'a că noi nu avemu atâtă tempu spre a umblă stricatu de capu pre câmpuri după bani — precum umblati d-vôstra, afara de aceea, deca ve jace la injma așia de tare caus'a scôlei noastre, — pentru ce nu dati unu esemplu bonu cu vre o căte-va sute de fl. șiu pentru ce nu a-ti facutu d-vôstra scôla sub deregatori'a d-vôstre cea feriată de odinora? — Pentru ce a-ti întrebuintatu materialulu celu adunatu pre sém'a crijmelor; — șiu deca au fostu cass'a noastră alodială așia de fericită sub domniea d-vôstre, — pentru ce nu a-ti întrebuintat'o și pre sém'a scôlei? șiu deca, sub domni'a d-vôstre au fostu comun'a Sibotu așia de fericită pentru ce nu a-ti folositu tempulu celu de aur?

D-niloru „mai multi“ d-vôstra vreti a ne împuță noue — neglignenț'a și urmările cele triste ale fericiței deregatorii a d-vôstre de odinora.

Pentru că cass'a noastră alodială sub deregatori'a noastră au suferitu unele scaderi, aceea nu e vin'a mea pentru că nu amu fostu eu corespondentiu pentru dens'a, ci cassierulu alodialu carele pentru neglignenț'a sa și-a luat plat'a, înse nu cu atâtă pompa precum ve place a ve laudă d-vôstre. — Înse eata eu cu deregatori'a mea totuși amu remas neatinsu cu nimic'a, căci domne ce bucuria mare a-ti fi avutu cândă ne-ati fi veditu în vre-o incurcatră frumôșă, se saltati acum cu minciunile d-vôstre prin jurnale. — Cum de nu ve puteti a-junge odată scopulu, cândă că midilôce întrebuintati chiară și pre preotulu localu cu apateme.

Înse să ne întorcemu la scôla? — Greu ve

sém'a scôlei celei noue, și mai greu ve va înghim-pă, cândă deca ne va ajută celu de susu ve-ti vedé pre anul viitoru scôla noastră gat'a, și anume, pentru că și acést'a s'au facutu sub deregatori'a mea.

Dară acum'a ve întrebu eu, că ce ati facutu d-vôstre în tempulu celu de aur alu d-vôstra? — Arăta-timă numai unu semnu alu deregatorii d-vôstre celei drepte — prin care comun'a varu întoforă spre a ve pune între cei nemeritori? Înse totuși mi aducă aminte că vi-e scrisă nemurirea pre . . . multe locuri. —

Mai de parté, prin acei'a, că feciorulu meu Nic. Viorelu că inveliatoriu e și not. sub. cu acei'a credu a nu fi nice unu criminalistu. — Șitti bine, că cândă amu ocupatu postul respectivu cu condițiunea acei'a l'au luat, că până la începerea scôlei sa fia liberu, și iéta că așia s'au și întemplat, încă vedeti că d-vôstra nice cu alegerea de not. nu vati pututu a-junge scopulu celu sublimu nu, și nu 'lu ve-ti a-junge nice odată, că până cândă veti contă la deregatori'a comună cu șesteliu de lapadaturi cu cari contati — până atunci totu la usie veti fi. —

În fine ve dicu unu adio la toti — înse cu observarea, că până cândă agitatiunile d-vôstre nu voru încetă asupra familiei Vioreștilor din Sibotu și prin acést'a asupra mea, până atunci eu încă nu voi încetă a nu fi calvinu fatia cu d-vôstra.

Deregatori'a mea cum e, cu sém'a șiu rea, toc-mai unora că d-vôstra . . . nu o voiu lasă a fi batjocorită nici cândă.

'Mi pare reu, că în loc de a pune cu totii omeru la omeru pentru caus'a noastră naționale, spre batjocur'a strainiloru ne așetăm pre fatia ce am ștămu. — Cu tôte acestea 'mi iau libertate a me adresă și cătra prea Ven. Consist. câtă și cătra on. publicu, că deca voru află de bine a și caus'a noastră cea dreptă, — mai bine, atunci binevoiescă a se informă prin ori și care organe, cu ori și ce ocaziune fia din partea unora șiu a altora, căci eu în numele comunei întregi cu deregatori'a mea com. ștau gat'a pentru ori și ce, — și atunci de siguru se va vedé (nu mi se me landu) că cine e famili'a Vioreștilor din Sibotu, înse și cine suntă cei cari se folescu prin diurnale numai spre a-si escusă — ticalosile densiloru cu defaimarea altor'a.

Ioanu Viorelu,
antiste com. și episcopu bis.

Varietăți.

** **Calendarulu pre anul 1874** tiparitu în tipografi'a noastră archidieceșana, carele intră în anul alu două-dieci și treilea alu vieții, sele a esitu de sub tipariu. Cuprinde afara de cele obișnuite **Testamentulu** Escelentiei Sele Présăntitulu Parinte repausatu Andreiu Baronu de Siagu'n'a fostulu Archiepiscopu alu Transilvaniei și Metropolitu alu românilor gr. or. din Ungari'a și Transilvania s. a. s. a.

Calendarulu, cu privinția la cartorarii nostri cei mai vechi în poporu, căroru li este mai îndemănată cetirea cu caractere vechi bisericesci este tiparitu cu caractere de aceste așia numite cirile. Se află de vendatu în tipografi'a noastră archidieceșana și costă legatu 25 xc. și nelegatu 23 v. a.

Concursu.

Pentru ocuparea stăției de inveliatoriu în comun'a Glemboacă devenită în vacanția, se escrie prin acést'a concursu până în 16 Decembre a. c. în care di va fi și alegerea.

Emolumentele sunt:

Pre lângă cartirulu naturalu în cas'a de scôla și lemnele trebuințioșe de încălțitu 50 fl. v. a. din alodiulu comunale, și 10 galete bucate delă poporu.

Doritorii de a ocupă acăta stățiune au a-si ascerne suplicile lor instruite amesurate „statut. org.“ §. 13 până la terminulu indicatu la subscrisulu. —

Noctichiu în 4 Novembre 1873.

În contielegere cu comitetulu parochialu.

G. Maieru,

adm. ppsc. u.

(1—3)